

УДК: 631.8: 635.09

ОНИСЬКІВ Назарій, студент 2 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія»

Науковий керівник: **БОЙКО Олег Георгійович**, канд. с.-г. наук, доцент кафедри агробіотехнологій

Західноукраїнський національний університет

м. Тернопіль

ДІЯ СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ НА ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ПОСІВІВ

Органічні добрива (гній, торфонавозні компости) за неправильної їх заготівлі та зберігання можуть стати джерелом збільшення потенційної та фактичної засміченості полів. Встановлено [3], що при внесенні гною в нормі 30 т/га в ґрунт із гноєм на 1 га ріллі вноситься від 2 до 6,5 млн. насінин бур'янів, зокрема 36 % від загального числа життєздатних. За даними Карасюк І.М., Геркіял О.М. Господаренко Г.М.: «в 1 кг коров'ячого гною, підстилаємого подрібненою соломною і торфом, під час його внесення в середньому виявляють 463 насінини бур'янів. Як вказують вище наведені джерела, близько однієї чверті від загального складу насіння бур'янів, що виявляються в гної, складають насіння лободи білої, трохи меншу частину - насіння гірчаків і пікульника. Таким чином, у разі порушення технології приготування та зберігання, гній може стати вельми небезпечним джерелом збільшення засміченості ґрунту та посівів польових культур. Тому одним із заходів щодо запобігання повторному засміченню полів є недопущення використання як добрив не перепрілого гною або торфонавозних компостів» [2]. За даними Ільченко М.А., кількість насіння бур'янів, що зберегло схожість у перепрілому гної скорочується в 27 разів [1].

Гній вносили в поле чистого пару з розрахунку на 1 га сівозмінної площі: під озиму пшеницю - 8,28 і 36 т/га і під яру пшеницю - 20 і 28 т/га, під яку додатково як зелене добриво використовували сидерати багаторічних і однорічних трав. Тому ми можемо простежити вплив внесення гною на зміну

видового складу та кількості бур'янів у посівах цих культур і післядію гною на зміну забур'яненості наступної культури ланки сівозміни - цукрових буряків.

Таблиця 1 відображає вплив системи добрив на фоні різних способів основного обробітку ґрунту на масу бур'янів у повітряно-сухому стані та на врожайність озимої пшениці.

Аналіз табл. 1 показує, що внесення гною в нормі 36 т/га призводить до найбільшого накопичення маси бур'янами, причому за використання оранки як основного обробітку ґрунту маси бур'янів за цієї норми була дещо вищою, ніж за поверхневого обробітку.

Таблиця 1

Вплив системи добрив на фоні різних способів основного обробітку ґрунту на масу бур'янів у повітряно-сухому стані та урожайність озимої пшениці

Спосіб основного обробітку ґрунту	Система удобрення	Маса бур'янів в повітряно-сухому стані, г.	Урожайність, т/га
Оранка	органо-мінеральна (гній 8 т, N ₈₀ P ₄₀ K ₁₂₀ на 1 га)	3,2	7,42
	органічна (гній 36 т/га)	8,7	7,26
	органічна (гній 28 т/га + солома)	1,7	7,13
Поверхневий обробіток	органо-мінеральна (гній 8 т, N ₈₀ P ₄₀ K ₁₂₀ на 1 га)	2,0	7,24
	органічна (гній 36 т/га)	4,8	7,31
	органічна (гній 28 т/га + солома)	3,7	7,15

Друге місце за накопиченням маси бур'янами мав варіант – гній 28 т/га + солома за поверхневого обробітку. Встановлено, що в посівах пшениці озимої бур'яни найменше нагромаджували свою масу за використання оранки як основного обробітку ґрунту на варіанті органічної системи землеробства гній 28 т/га + солома, а за використання поверхневого обробітку ґрунту - за органо-мінеральної системи удобрення.

Щодо врожаю зерна озимої пшениці, то можна сказати, що найбільшої величини він досягав за органо-мінеральної системи удобрення по оранці та становив у середньому за роками досліджень 7,42 т/га, а на фоні поверхневого обробітку ґрунту - на 0,16 т/га менше, що, очевидно, пов'язано із глибшим закладенням у ґрунт мінеральних добрив, що не забезпечується поверхневим обробітком ґрунту. Оскільки бур'яни теж реагують на елементи живлення, нестача живлення на цьому варіанті певною мірою позначилася на забур'яненості посівів - забур'яненість на цьому варіанті за поверхневим обробітком була меншою.

Список використаних джерел:

1. Ільченко М.А. Агротехніка озимої пшениці в Лісостепу //Озимі зернові культури / за ред. Л.О. Животкова і С.В. Бірюкова. Київ: Урожай, 1993. С.122-133.
2. Агрохімія / Карасюк І.М. та ін. К.: Вища школа, 1995. 471 с.
3. Косолап М.П. Гербологія. К.: Арістей, 2004. 364 с.

УДК 633.854.78:631.527.5:631.5(292.485)(1-15)

ПАРАЩУК Віталій, аспірант кафедри рослинництва, селекції та насінництва
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

АГРОБІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИРОЩУВАННЯ НАГІДОК ЛІКАРСЬКИХ

Один із напрямків розвитку лікарського рослинництва – розробка нових енергозберігаючих технологій вирощування, збирання і переробки лікарських рослин.

Поширення нагідок лікарських в екологічних умовах Лісостепу західного України вимагає наукового обґрунтування технології вирощування культури. Існує нагальна потреба у виявленні залежності росту, розвитку та формування